

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1371/25
19.3.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светланае Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Јојић, адвокат из Београда, ул. Шуматовачка бр. 27, против тужених Републике Србије -Министарство здравља, Београд, ул. Немањина бр. 22 и Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, Београд, ул. Вишеградска бр. 26, чији је заједнички заступник Државно правобранилаштво, Београд, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.3.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, у ставу трећем изреке, па **СЕ ОБАВЕЗУЈУ** тужени Република Србија-Министарство здравља и Клиника за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић” да тужиоцу АА на име накнаде штете због повреде права на приватност, солидарно исплате износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.10.2024. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, док се захтев тужиоца за износ преко досуђених 300.000,00 динара, па до тражених 400.000,00 динара, за износ од још 100.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, као и захтев за исплату законске затезне камате почев од 5.6.2024. године до 9.10.2024. године, одбија као неоснован.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, у ставу петом изреке, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија-Министарство здравља да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете због повреде права угледа и части, исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.10.2024. године, као дана пресуђења па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, док се захтев тужиоца за износ преко досуђених 300.000,00 динара, па до тражених 400.000,00 динара, за износ од још 100.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, као и захтев за исплату законске затезне камате, почев од 5.6.2024. године до 9.10.2024. године, одбија као неоснован.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, у ставовима првом и другом изреке, тако што **СЕ ОДБАЦУЈЕ** као

недозвољена тужба тужиоца АА у делу у коме је тражио да се утврди да су тужени Република Србија-Министарство здравља и тужени Клиника за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић” одговорни за повреду права на приватност тужиоца, као и да се утврди да је тужена Република Србија-Министарство здравља одговорна за повреду права на углед и част тужиоца.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу деветом изреке побијане пресуде Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈУ** тужени Република Србија-Министарство здравља и Клиника за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић” да тужиоцу АА накнаде трошкове парничног поступка у износу од 261.850,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеном пресудом Првог основног суда у Београду П 10655/23 од 10.10.2024. године, у ставу првом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да су тужени одговорни за повреду права на приватност тужиоца. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужена Република Србија-Министарство здравља, одговорна за повреду права на углед и част тужиоца. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде штете солидарно исплате износ од 400.000,00 динара, због повреде права на приватност, са законском затезном каматом почев од дана 5.6.2024. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезу тужени да му на име накнаде штете због повреде права на приватност, солидарно исплате износ од још 600.000,00 динара, преко досуђеног износа од 400.000,00 динара, до траженог износа од 1.000.000,00 динара. Ставом петим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена Република Србија-Министарство здравља да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 400.000,00 динара, због повреде права на углед и част, са законском затезном каматом почев од 5.6.2024. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужена Република Србија-Министарство здравља да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа исплати износ од још 600.000,00 динара преко досуђеног износа од 400.000,00 динара, до траженог износа од 1.000.000,00 динара. Ставом седмим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезу тужени да о свом трошку објаве ову пресуду у штампаном издању дневног листа “Политика”, без икаквог коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју, односно наредног дана од дана правноснажности пресуде. Ставом осмим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезу тужени да о свом трошку објаве ову пресуду на свом службеном интернет

сајту www.zdravlje.gov.rs и www.lazarevic.rs без икаквог коментара и одлагања, а најкасније у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом деветим изреке обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 473.100,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против ове пресуде и то одлука садржаних у ставовима првом, другом, трећем, петом и деветом изреке, жалбу су благовремено изјавили тужени, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да су жалбе тужених делимично основане.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12 истог члана, на коју се неосновано жалбом тужених указује, с обзиром да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године, у информативном програму РТВ “Пинк” емитована је емисија под називом “...”, у којој је новинар ... прочитао податке о здравственом стању тужиоца, односно саопштио је да је тужилац два пута хоспитално лечен у установи “Др. Лаза Лазаревић” и да има две дијагнозе тешких психијатријских душевних обољења Ф10.4 и Ф 10. 2 уз коришћење израза “један душевни болесник”. Истог дана, у истој емисији, интервијуисан је тадашњи министар здравља ..., који је између осталог рекао “тај човек има озбиљне дијагнозе”, “злоупотребе једног човека који има озбиљне дијагнозе”. На рочишту одржаном дана 6.11.2017. године, изведен је доказ гледањем информативне емисије РТВ “Пинк” од ... године, тако што је пуштен ДВД на компјутеру и том приликом констатовано је да транскрипт достављен уз тужбу осликава хронолошки и текстуално оно што је речено, изузев што министар ... говори уместо речи “озбиљно” приликом одговора на прво питање новинара ..., реч “максимално”. Констатовано је и да на папиру са којег је новинар ... читао податке о здравственом стању тужиоца, није видљива садржина, нити ко је издавалац наведене исправе, али су се могли видети обриси печата. Повереник за информације од јавног значаја је дана 1.12.2015. године извршио надзор над спровођењем и извршењем Закона о заштити података о личности, у просторијама руковоаца, Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, у присуству службених лица Повереника и директорке установе, а поводом објављивања података о здравственом стању тужиоца. Увидом у снимак, овлашћена лица Повереника и присутни су констатовали да се на снимку види документ из кога је ... прочитао податке о здравственом стању тужиоца и да исти садржи графички знак, назив и адресу руковоаца на српском језику и енглеском језику, као и деловодни печат са називом руковоаца и број 8265 од 20.11.2015. године. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је у поступку службеног надзора утврдио да не постоји ваљан правни основ по коме је тужени Република Србија-Министарство

здравља од туженог Клинике за психијатријске болести “Др. Лаза Лазаревић” прикупила документ са подацима о здравственом стању тужиоца и извршила обраду података о личности, те да је то у супротности са одредбама члана 16 став 1 и 2 Закона о заштити података о личности. Због тога је Повереник за заштиту података о личности поднео захтеве за покретање прекршајног поступка против Клинике за психијатријске болести “Др. Лаза Лазаревић” и одговорног лица ... и одговорног лица у Министарству здравља, министра ... Ово из разлога што су органи руковођаца, Клинике за психијатријске болести “Др. Лаза Лазаревић” у конкретном случају, незаконито поступили тако што својим дописом од ... године, путем мејла, доставила податке о здравственом стању тужиоца Министарству здравља, тачније кабинету министра, који је потом МУП-у Републике Србије, на њихов захтев, доставио тражене податке. Тужилац се због јавног објављивања података везаних за његово здравствено стање изузетно узнемирио и све је трауматично доживео, посебно из разлога што је емисију гледао са породицом. Због свега што је објављено морао је на неко време и да се одсели из стана у коме је живео, а звали су га и пријатељи и рођаци да га питају шта се дешава. У време када је емитована емисија није био запослен, али од тада не може да нађе посао и сматра да то има везе са објављивањем података о његовом здравственом стању у медијима. Трауматично му је било да иде на родитељске састанке, а његова деца су такође имала проблема у школи, нарочито син који је трпео прозивке. Тужилац је због овога, по сопственом признању, имао проблеме и у јавности тако што су му у два наврата, на аутобуској станици, прилазила непозната лица, обраћајући му се речима “Ти ћеш лудаче на Вучића” и “Јеси ти тај лудак са Пинка”. Имао је кошмаре након емитовање емисије и није могао да спава, због чега је узимао таблете за спавање. Тврди да никоме није дао сагласност за објаву личних података о свом здравственом стању.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чланова 23 став 1 и 42 Устава Републике Србије, члана 8 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланова 8 и 16 Закона о заштити података о личности, члана 37 Закона о здравственој заштити и члана 21 став 1 Закона о заштити права пацијената, оценио да су тужиоцу повређени право на приватност и право на част и углед, те да се одговорност тужених заснива на незаконитом и неправилном раду државних органа, односно одговорних лица која иступају у име државних органа, јер су нарочито осетљиви подаци о здравственом стању тужиоца неовлашћено прибављени и учињени доступним трећем лицу ради њиховог објављивања. Незаконит рад надлежних органа утврђен је и у поступку надзора над применом Закона о заштити података о личности, који је вршио Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, што по оцени првостепеног суда, указује на постојање узрочне везе између радње тужених и штетне последице-јавног објављивања информације о нарочито осетљивом податку који се односи на здравствено стање тужиоца. Приликом одлучивања узета је у обзир чињеница да је право на приватност заштићено самостално, независно од части и угледа, а до повреде права на приватност може доћи и када је оно што се објављује неистинито. Довољно је да се објави податак или запис неког лица, па да дође до повреде права на приватност самим објављивањем, уколико лице није дало пристанак за објављивање и не постоје законски разлози за објављивање без пристанка лица.

У конкретном случају, првостепени суд оцењује да је објављивањем документа

заведеног код Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, у ударном информативном термину веома гледане телевизије са националном френквенцијом, јавним обелодањивањем широком аудиторијуму података о здравственом стању тужиоца, који се односе на његово психичко здравље, а који подаци се третирају као нарочито осетљиви, повређена приватност тужиоца, самим тим што су поверљиви здравствени подаци објављени јавно и без пристанка тужиоца, као лица на које се односе. Такође, првостепени суд оцењује да је дошло и до повреде части и угледа тужиоца јер су изнете квалификације објективно увредљиве за личност тужиоца, а посебно изрази “тај човек има озбиљну дијагнозу”, “такав човек не може се сматрати озбиљним и релевантним чиниоцем”, имамо једног човека који има стварно озбиљне дијагнозе”, који су објективно омаловажавајући за просечног грађанина. Додатну тежину, по оцени првостепеног суда, има контекст у коме су ови изрази употребљени, односно намера да се тужилац дискредитује као личност, а посебно је битна чињеница да се радило о наступу министра у информативној емисији велике гледаности.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете због повреде права на приватност и права на част и углед, првостепени суд се руководио одредбом члана 200 Закона о облигационим односима и висину накнаде одмерио је сходно дужини и интензитету трајања душевних болова, а водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи.

Основано се жалбом тужених побија одлука садржана у ставовима првом и другом изреке побијане пресуде којима је утврђена повреда права на приватност и права на част и углед тужиоца. Ово из разлога што захтев за утврђење повреде ових права не представља допуштenu заштиту према Закону о облигационим односима. Наиме, одредбом члана 1 Закона о парничном поступку прописано је да се овим законом уређују правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује у парницама за решавање, поред осталог и спорова насталих поводом повреде права личности, какво је и право на приватност, као и право на част и углед. Међутим, утврђење повреде права личности у парничном поступку није неограничено, с обзиром да је одредбом члана 194 став 4 Закона о парничном поступку прописано да тужба за утврђење повреде права личности може да се поднесе без обзира да ли је постављен захтев за накнаду штете или други захтев, у складу са посебним законом, што је у случају повреде права на приватност Закон о јавном информисању и медијима. Дакле, Закон о облигационим односима не прописује могућност подношења тужбе за утврђење јер захтев за правичном новчаном накнадом према одредби члана 200 Закона о облигационим односима представља захтев за осуду на чинидбу, па заштита захтевом за утврђење није допуштена.

Међутим, правилно је првостепени суд поступио када је обавезао тужене да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету због повреде права на приватност и тужену Републику Србију- Министарство здравља због повреде части и угледа. Наиме, одговорност тужених заснована је на одредби члана 172 Закона о облигационим односима која прописује да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. У конкретном случају, министар здравља је незаконито поступио тако што је без правног основа прибавио податке о здравственом стању тужиоца од Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, а потом је те податке неовлашћено проследио

Министарству унутрашњих послова. Такође, запослена лица у Клиници за психијатријске болести “Др. Лаза Лазаревић” су без правног основа, односно законског овлашћења или пристанка лица на које се прикупљени подаци односе, проследили податке о здравственом стању тужиоца мејлом на кабинет Министра здравља, кршећи одредбе о заштити података о личности којима се гарантује право на поштовање приватног и породичног живота.

Наиме, одредбом члана 14 Закона о правима пацијената (“Службени гласник РС”, бр. 45/13 и 25/19-др. Закон), прописано је да пацијент има право на поверљивост свих личних информација које је саопштило надлежном здравственом раднику, односно здравственом сараднику, укључујући и оне који се односе на стање његовог здравља и потенцијалне дијагностичке или терапијске процедуре, као и право на заштиту своје приватности током спровођења дијагностичких испитивања и лечења у целини. Истим законом прописано је да се забрањује да надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник саопшти другим лицима личне информације које се односе на пацијента. Такође, одредбом члана 21 Закона о правима пацијената прописано је да подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом. Податке су дужни да чувају сви здравствени радници, односно сарадници, тако и друга лица запослена у здравственим установама и приватној пракси, те организационој јединици високошколске установе здравствене струке које обавља здравствену делатност, а лица која неовлашћено, односно без пристанка пацијента располажу подацима из медицинске документације и неовлашћено износе у јавност те податке, одговорни су за одавање нарочито осетљивих података, у складу са законом. Т

У конкретном случају, тужени су незаконитим поступањем вршили обраду и доставу нарочито осетљивих података о здравственом стању тужиоца и повредили право тужиоца на приватност, а изношењем података о здравственом стању тужиоца пред широком аудиторијумом повређено је и право тужиоца на част и углед, тим пре што је податке о здравственом стању тужиоца изнео ресорни министар у емисији коју је пратио широки аудиторијум. Стога су дужни да тужиоцу накнаде проузроковану нематеријалну штету због повреде права на приватност и повреду права на част и углед, с обзиром да је несумњиво доказано постојање узрочне везе између радњи тужених и то јавног објављивања информације о нарочито осетљивом податку који се односи на здравствено стање тужиоца.

Стога су неосновани жалбени наводи тужених да у конкретном случају не постоји узрочно-последична веза између радњи тужених и причињене штете, као и наводи да није правилно утврђена околност на који начин је треће лице дошло у посед података о здравственом стању тужиоца. Ово из разлога што је у поступку контроле коју је спровео Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као и увидом у снимак емисије која је емитована ... године, на несумњив начин утврђено да документ из кога је новинар читао податке о здравственом стању тужиоца, садржи графички знак, назив и адресу руковођа, што је у овом случају Клиника за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић” и то на српском и на енглеском језику, као и деловодни печат. Осим тога, постоји временска повезаност између прикупљања и обраде података о здравственом стању тужиоца и упућивања ових података на мејл министра здравља ... године и емисије која је емитована само

девет дана касније, ... године.

Без значаја за доношење другачије одлуке су и наводи тужених у жалби да министар здравља ни у једном тренутку није износио личне податке из медицинске документације тужиоца, јер су овакви наводи оповргнути пуштањем ДВД-а, у оквиру доказног поступка, из ког снимка је несумњиво утврђено да је министар користио изразе као што су “тај човек има озбиљне дијагнозе”. Како се ради о посебно осетљивим подацима о личности пацијента, министар здравља је био дужан да води рачуна о заштити права пацијента и да податке о здравственом стању не саопштава широком аудиторијуму, чега се он, као одговорно лице испред Министарства здравља, није придржавао.

Међутим, основано се жалбом тужених указује да је одлука првостепеног суда заснована на неправилној примени одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, те да је првостепени суд приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете тужиоцу досудио непримерено високе износе. Ово из разлога што се приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете мора водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, али и о томе да се не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Смисао и циљ правичне новчане накнаде је задовољење, односно сатисфакција, а правична новчана накнада требало би да код оштећеног успостави психичку и емоционалну равнотежу нарушену штетним догађајем, односно да ублажи душевни немир. Висина досуђене накнаде не сме бити таква да погодује нереалним жељама и тежњама оштећеног лица, овде тужиоца, а приликом одмеравања висине накнаде морају се узети у обзир све околности. Стога Апелациони суд оцењује да су износи досуђени овом пресудом адекватни и сразмерни интензитету и дужини трајања психичких болова које је тужилац трпео, те да представљају адекватну моралну сатисфакцију.

Преиначена је и одлука о законској затезној камати, с обзиром да се ради о спору за накнаду нематеријалне штете, па тужиоцу на досуђене износе накнаде нематеријалне штете припада и законска затезна камата почев од дана пресуђења па до исплате, на основу одредби чланова 186 и 277 Закона о облигационим односима.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 394 тачка 4 Закона о парничном поступку одлучио као у ставовима првом и другом изреке, а у смислу члана 391 став 2, у вези са чланом 374 став 2 тач 2 истог закона, као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Како је преиначена одлука у погледу главног захтева, то је морала бити преиначена и одлука о трошковима поступка. Тужиоцу с обзиром на успех у спору припадају трошкови парничног поступка у укупном износу од 261.850,00 динара и то: на име састава тужбе од стране пуномоћника из реда адвоката износ од 13.500,00 динара, на име састава једног образложеног поднеска износ од 13.500,00 динара, на име заступања од стране адвоката на 6 одржаних рочишта износ од по 18.000,00 динара, на име заступања од стране адвоката на пет неодржаних рочишта износ од по 11.250,00 динара и на име таксе на тужбу и пресуду у износима од по 35.300,00 динара, све одмерено према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења, а с обзиром на успех парничних странака у спору.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу петом изреке ове пресуде. При томе, овај суд је имао у виду да је ожалбена пресуда преиначена само у незнатном делу, те да наведено преиначење не оправдава досуђивање трошкова жалбеног поступка.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић